

7 خرداد، فرصتی مناسب برای تعیین دقیق جهت قبله

جهت‌یابی قبله از جمله مهمترین فعالیت‌های منجمان مسلمان در طول تاریخ بوده است. هفتم خرداد ماه و بیست و پنجم تیرماه بهترین زمان‌ها برای یافتن جهت دقیق قبله با استفاده از تابش خورشید است.

جهت‌یابی قبله از جمله مهمترین فعالیت‌های منجمان مسلمان در طول تاریخ بوده است. هفتم خرداد ماه و بیست و پنجم تیرماه بهترین زمان‌ها برای یافتن جهت دقیق قبله با استفاده از تابش خورشید است.

به گزارش ایسنا در اصفهان، در این دو روز خورشید در ساعتی خاص (ظهر شرعی) به سمت الراس خانه کعبه در مکه معظمه می‌رسد که علاقمندان می‌توانند با قرار دادن شاخصی در زمین و با امتداد خلاف جهت سایه، برای شناخت جهت صحیح قبله اقدام کنند.

عمران مرادی، منجم آماتور گفت: به دلیل انحراف 23.5 درجه‌ای زمین در فضا، تابش خورشید در طول سال از عرض جغرافیایی 23.5 درجه جنوبی به صورت عمود تابش می‌کند و به همین شکل تا 23.5 درجه عرض شمالی پیش می‌رود و دوباره این تابش عمود به سمت مدار جنوبی باز می‌گردد.

وی افزود: در این مسیر رفت و برگشت، تابش خورشید دو بار - در دو روز 7 خرداد و 25 تیر ماه - در هنگام ظهر شرعی بر شهر مکه عمود می‌شود. در این زمان خورشید بر عرض‌های دیگر از جمله عرض جغرافیایی کشور ایران مایل‌تر می‌تابد. بنابراین مثلاً در هنگام ظهر شرعی به وقت مکه به دلیل تابش عمود خورشید، اجسام هیچ سایه‌ای در این شهر نمی‌سازند، اما در ایران اجسام دارای سایه خواهند بود.

مرادی با بیان این‌که از این پدیده می‌توان برای جهت‌یابی قبله استفاده کرد، افزود: اگر در زمان یاد شده یعنی روز هفتم خرداد ماه به هنگام ظهر شرعی شهر مکه - حدود ساعت 13 و 48 دقیقه به وقت ایران - میله یا تکه چوب صافی را به طور کاملاً عمود در زمین فرو کنیم، خواهیم دید که سایه‌ای بر روی زمین ایجاد می‌کند که همراستا ولی خلاف جهت شهر مکه است به دلیل این‌که خورشید از سمت شهر مکه می‌تابد.

این مدرس نجوم خاطرنشان کرد: پس اگر در راستای سایه و رو به سوی خورشید یعنی در خلاف جهت سایه بایستیم، دقیقاً در جهت قبله ایستاده‌ایم چون در آن زمان خورشید دقیقاً بر فراز شهر مکه به صورت کاملاً عمود قرار گرفته است.

وی تصریح کرد: در واقع می‌توان گفت عمود شدن تابش خورشید بر شهر مکه بهترین فرصت برای تعیین جهت قبله در شهرهای مختلف کشورمان است.

مرادی، عمود بودن کامل شاخص که می‌تواند چوب یا میله‌ای باشد را شرط مهم این روش دانست و پیشنهاد کرد که برای اطمینان از عمود بودن شاخص از ابزاری همچون شاقول یا تراز استفاده شود، چرا که کج بودن شاخص می‌تواند موجب انحراف سایه از راستای دقیق قبله شود.